

पादालिन्द m. = पदार (vgl. पदारक) H. an. 3, 573. fg. MED. r. 181. Boot ÇKDra. und WILS. nach HIA., die gedr. Ausgabe (59) liest aber °न्दी.

पादावनेजन s. u. घननेजन.

पादावर्त (पाद + आवर्त) m. 1) Tretrad zum Herausziehen des Wassers H. 1093. HALĀJ. 3, 63. — 2) Quadratschuh Schol. zu KĀTJ. Çr. 948, 8.

पादावसेचन (पाद + असेच) n. Wasser zum Waschen der Füße, Wasser, in dem die Füße gewaschen worden sind, M. 4, 151.

पादाविक m. = पादातिक Fussknecht ÇABDAR. im ÇKDra.

पादाष्ठील (पाद + अष्ठी) Fussknöchel: मर्मस्वभ्यवधीत्कुङ्कः पादाष्ठीलैः सुदारुणैः MBa. 10, 342.

पादासन (पाद + आसन) n. Fussbank WILS.

पादिकं (von पाद) adj. gaṇa निष्कादि zu P. 5, 1, 20. = पादेन जीवति gaṇa वेतनादि zu P. 4, 4, 12. den vierten Theil von Etwas betragend, während: पट्टिभद्राब्दिकं चर्यं गुरौ त्रैवेदिकं व्रतम्। तदर्थिकं पादिकं (d. i. 9 Jahre während) वा प्रकृणात्तिकमेव वा || M. 3, 1. कृच्छ्र (vgl. पादक-च्छ्र) JĀÉN. 3, 270. पादिकं शतम् $\frac{1}{4}$ vom Hundert, 25 Procent: पादिकं च शतं वृद्ध्या ददास्पृणामनुप्रकम् MBa. 2, 212. — Vgl. अर्थः; पादिका s. u. पादक.

पादिन् (wie eben) adj. 1) mit Füßen versehen; m. ein Wasserthier mit Füßen (wie Schildkröte, Krebs u. s. w.) Suçr. 1, 204, 10. 205, 21. 238, 8. — 2) der Ansprüche auf ein Viertel hat, der ein Viertel empfängt Âçv. Çr. 9, 4. LĪTJ. 9, 1, 13. 6, 7. 11, 3. M. 8, 210. Schol. zu KĀTJ. Çr. 801, 9.

पाडुं (von पद्) m. Nir. 3, 19 ohne genügende Erklärung; nach DURGA = जङ्गमन Lauf; wohl eher Bahn: स पाडुरस्य निर्णिज्ञो न मुच्यते RV. 10, 27, 24.

पाडुक nom. ag. von 1. पद् P. 3, 2, 154. Vop. 26, 146. f. आ Schuh, Pantoffel AK. 2, 10, 21. TRIK. 2, 10, 12. H. 914. HALĀJ. 2, 156. du. MBa. 3, 16593. पाडुके चास्य रात्र्याय न्यासं दत्त्वा पुनः पुनः R. 1, 1, 37. पाडुका-स्वभिषेकः 3, 16. अथिरोक्त्या पादाभ्यां पाडुके हेम्भूषिते 2, 112, 21. fgg. 113, 12, 14, 15. पाडुकोपनका चापि युग्मानि 91, 69. पाडुकोपनकश्चैव युग्मानि R. GORR. 2, 100, 70. यथाच पाडुके पश्चात्कर्तुं रात्र्याधिदेवते RAGH. 12, 17. VARĀH. BRH. S. 72, 1. नहि चूडामणिस्थाने पाडुका कैश्चिद्विष्यते HIT. IV, 11. KATHĪS. 3, 47. पाडुके परिधायिते खेचरत्वमवाप्यते 49. Verz. d. B. H. No. 904. fg. भोग 590. गुरुश्रीपाडुकापूजा Verz. d. Oxf. H. 92, a, 22. कुश° R. GORR. 2, 123, 16. fgg. राघवस्यापु पादाभ्यामदत्तकुशपाडुके zog sie ihm an 18. चर्म° MBa. 13, 4642. पाडुका (dem Versmaass zu Liebe) Verz. d. Oxf. 94, b, 33. पाडुका 38. In dieser Bed. wohl eher auf पद्, पाद Fuss zurückgehend; vgl. पाह.

पाडुकाकार (पा° + 1. कार) m. Schuhmacher HALĀJ. 2, 441.

पाडुकाकृत् (पा° + कृत्) m. dass. H. 914.

पाडुकृत् s. पाहकृत्.

पाहं UṆĀDIS. 1, 87. f. = पाडुका Schuh AK. 2, 10, 31. H. 914.

पाहकृत् (पाह + कृत्) m. Schuhmacher AK. 2, 10, 7. RĪĀA-TAR. 4.

61. पाडुकृत् TRIK. 2, 10, 3. COLEBR. und LOIS. zu AK.

पादेगृह्य s. पादगृह्य.

पादेदक (पाद + उदक) n. Wasser zum Waschen der Füße MBa. 3, 13372. Wasser, in dem die Füße gewaschen worden sind, durch das

Abwaschen der Füße geheiligtes Wasser: भगवतः, विलु° ÇKDra. nach verschiedenen PURĀNA. °तीर्थ Verz. d. Oxf. H. 71, a, 11. 73, b, 13.

पादेदर (पाद + उपर) m. Schlange (bei der der Bauch die Stelle der Füße vertritt) PRAÇNOP. 5, 5.

पादुर्त n. collect. von पदुति gaṇa भित्तादि zu P. 4, 2, 38.

पाद्व (von पद्व) 1) adj. zur Wasserrose in Beziehung stehend, über dieselbe handelnd u. s. w.: कल्प VP. 25. BHĀG. P. 2, 10, 47. 3, 11, 35. MĀRK. P. 46, 43. पुराणा (vgl. पद्वपुराणा) VP. 284. Verz. d. B. H. No. 327. Verz. d. Oxf. H. 8, a, 1, 12, a, 6. MADHUS. in Ind. St. 1, 18, 8. — 2) m. patron. Brahman's (vgl. पद्वगर्भ, पद्वयोनि) BHĀG. P. 3, 12, 9.

1. पाद्य (von पाद) adj. zum Fuss gehörig: अङ्गुलि AIT. Br. 1, 19. ÇAT. Br. 3, 1, 4, 23. 6, 2, 4, 23. KĀTJ. Çr. 3, 1, 7. उदक, auch einfach पाद्य n. Wasser zum Waschen der Füße P. 5, 4, 25. Sch. zu 6, 3, 53. AK. 2, 7, 32. H. 300. AIT. Br. 8, 24. Âçv. GRHJ. 1, 24. ÇĀÑKH. Çr. 4, 21, 3. 26. GRHJ. 3, 7. KAUC. 90. INDR. 3, 2. R. 1, 2, 28. 9, 31. 25, 19. 52, 16. 2, 90, 6. PRAB. 22, 6.

2. पाद्य (wie eben) am Ende eines comp. nach अर्थपर्य्य und Zahlwörtern P. 5, 1, 34. — Vgl. अष्टपाद्य.

पाद्यक adj. = पाद्यप्रकार gaṇa स्थलूदि zu P. 5, 4, 3.

1. पान (von 1. पा) 1) n. Wann न im comp. in पा verwandelt wird P. 8, 4, 9. 10. a) das Trinken, das Trinken geistiger Getränke, Trunk H. 394. 738. MED. n. 13. अ्याम् AV. 5, 29, 8. ÇAT. Br. 2, 3, 1, 16. KĀTJ. Çr. 22, 1, 30. 25, 10, 21. KAUC. 7. GOBH. 3, 10, 18. MBu. 13, 1822. VARĀH. BRH. S. 47, 7. RĪĀA-TAR. 1, 213. BHĀG. P. 3, 26, 40. PAÑĀT. 184, 18. पयसः पानं देवदत्तेन Sch. zu P. 2, 3, 66. पयःपानं सुखम् Sch. zu P. 6, 2, 150. Suçr. 1, 22, 14. उदक° PAÑĀT. 9, 12. अम्बु° Cit. beim Schol. zu ÇĀK. 20, 9. सुरा° M. 9, 237. 11, 54. 56. 92. 98. JĀÉN. 3, 229. SUND. 4, 44. MĀRK. P. 17, 23. मधु° KĀURAP. 9. अघर° VET. in LA. 23, 11. वक्त्र° DHŪRTAS. 87, 15. पानमत्ताः स्त्रियश्चैव मृगया M. 7, 50. 9. 13. यूतपानप्रसक्त 12, 45. °मुत्त KATHĪS. 28, 28. पानमासेव्य 121. 33, 13. 38, 33. °गत MĀRK. P. 69, 14. जगरेणातिपानेन शिरोऽर्ति व्यपदिश्य KATHĪS. 13, 152. पानप्रसक्तहृदया VARĀH. BRH. S. 103, 12. DAÇAK. in BENF. Chr. 196, 3. पानञ्ज aus dem Trunk entstanden (Krankheit) Suçr. 1, 11, 12. — b) Trank, Getränk: राजानम्। अनेः पानिखसथैः प्रतिकल्पते ÇAT. Br. 14, 7, 2, 43. 13, 4, 9, 17. KHĀND. Up. 8, 2, 7. पानानि सुरभीणि M. 3, 227. अन्नपानेन्धनादीनि 7, 118. 11, 188. SUND. 4, 4. N. 17, 22. मादनीयानि MBa. 7, 2312. R. 1, 3, 15. 12, 10, 53, 2. 2, 77, 15. R. GORR. 1, 9, 9. Suçr. 1, 117, 4. 182, 9. HIT. I. 21. VARĀH. BRH. S. 47, 28. 52, 73. 92, 9. सह तथा नार्था मध्यपानमथापिबत् MĀRK. P. 17, 22. — c) Trinkgeschirr MED. — d) Kanal H. 1089. HALĀJ. 3, 63. — 2) m. Branntweimbrenner, Branntweinverkäufer, Schenkewirth (शौण्डिक) ĠĀTĀDB. im ÇKDra. — Vgl. इन्द्र°, उद°, तीरपाण, देवपान, धूम°, नृपाण, वीर°, वृष°.

2. पानं partic. praes. med. von 3. पा RV. 9, 70, 4.

3. पान (von 3. पा) n. Schutz MED. n. 13. — Vgl. तनू°, वात°.

4. पान m. = अपान (und auch daraus entstanden) Aushauch H. 1368. पानक (von 1. पान) m. (MBa. 7, 2310. Suçr. 1, 144, 4) und n. Trank, Getränk, Tränkchen: उन्नमन्नं द्विजातिभ्यः अहया विनिवेदयेत्। अन्यत्र फलमूलेभ्यः पानकेभ्यश्च पण्डितः || ÇĀÑKHA bei KULL. zu M. 3, 236. रा-गलाण्डवपानकान् MBu. 7, 2310. पानकानि च दिव्यानि 12, 10319. 15, 24.